

Київська Русь

*ПІДГОТУВАЛИ: БЛАЖКО О. СКИРТА О. ПРИСЯЖНА Л.
СУЛЕЙМАНОВА І.
ДРЕЙКО А. СМИРНОВА Д.*

Найцікавішою іграшкою часів Давньої Русі, на погляд, є вершник на коні, зроблений з глини. Уявіть собі, вік цієї вишгородської іграшки наближається до 1000 років! Заворожує й інша вишгородська іграшка – керамічна писанка з брязкальцем. Саме таку глиняну писанку з брязкальцем відродили з діти на базі навчального дошкільного закладу №158 у Києві.

*Для дітей із кісток тварин вироблялися
гральні кубики, гуркала, гральні кості з
астрагалів, для старших – шашки, шахи,
навіть ковзани. Неодноразово археологам
доводилося знаходити дитячі іграшки у
княжому Вишгороді, це кістяні астрагали,
шахові фігурки зроблені з кістки,
пасхальне глиняне яйце з брязкальцем.*

У давні часи гра з астрагалами була найпоширенішою грою у світі. Для гри використовували таранну кістку суглоба задньої кінцівки парнокопитної тварини, з якої робили астрагал.

- *Астрагали — попередники сучасних гральних кубиків. Гра була поширена у Стародавній Греції, про що свідчать численні літературні джерела й археологічні знахідки. Софокл приписував винахід гри з астрагалами Паламеду, який навчив грати греків під час Троянської війни. Павсаній згадує про храм Фортуни, в якому Паламед і запропонував власну гру.*

В Іліаді і Одисеї міститься опис ігор, подібних за характером до бабок. Астрагали оброблялись у різний спосіб: висвердлювали отвори, обважнювали свинцем, запилювали, фарбували, наносили знаки

- *Астрагал, знайдений у Вишгороді поблизу храму на честь святих Бориса і Гліба, вироблено з таранної кістки вівці і спеціально залито свинцем для надання йому кращої обертальної функції. Можливо, знайдений астрагал у Вишгороді, використовувався під час ворожіння, або як поховальний інвентар ще у домонгольську добу (до 1240 року) існування Вишгорода.*

Відомо, що на території України археологи знаходили астрагали, які клали в могили як супровідний інвентар, а також, що деякі народи світу використовували їх як засоби для гадання та ворожіння.

Умовно стародавні дитячі іграшки поділяють на господарсько-побутові – це дитячий ліпний посуд, шумоутворюючі – брязкальця, свистунці, та ляльки, а також виготовлені з кістки й кераміки. На виставці у Сумах можна побачити і перші настільні ігри XII-XIII століть. Окремий акцент зроблено на астрагали. Ці кісточки використовували для двох ігор. “Перша – коли астрагали просто підкидали і рахували очки кожен гравець, адже кожна сторона цієї кісточки означала певну кількість очок. Інша гра – коли їх викладали в ряд і відбивали спеціальною биткою”, – розповідає науковий співробітник Сумського музею Аліна Кононоп.

Дякую за увагу!

